

# Tartalomjegyzék

Előszó és útmutató a tankönyv használatához.....	11
<b>1. Mivel foglalkozik a közgazdaságtan?.....</b>	<b>15</b>
1.1. Gazdasági jelenségek és döntések mindennapi életünkben.....	15
1.2. A közgazdaságtan vizsgálódási területei .....	16
1.3. A közgazdász szerszámosládája .....	19
1.4. Néhány fontos megjegyzés és alapfogalom.....	22
1.5. A gazdaság szerkezeti vázlata .....	23
Feladatok .....	25
<b>2. Mi mozgatja a gazdaságot?.....</b>	<b>27</b>
2.1. A szűkösség problémája.....	27
2.2. Hatékonyságnövelés munkamegosztással* .....	32
2.3. A jólét növelése cserével.....	39
2.4. A közgazdaságtan tárgya és kialakulása.....	40
Feladatok .....	42
<b>3. Hogyan működik a piac? .....</b>	<b>43</b>
3.1. A piacelemzés eszközei.....	44
3.2. A keresletet befolyásoló tényezők .....	47
3.3. A piac másik oldala: a kínálat és az azt meghatározó tényezők.....	50
3.4. A piaci egyensúly értelmezése .....	52
3.5. A piac grafikus és analitikus vizsgálata.....	54
3.5.1. Az egyéni keresleti függvény grafikus ábrázolása.....	56
3.5.2. Az egyéni keresleti függvény analitikus vizsgálata.....	58
3.5.3. Az egyénitől a piaci keresleti függvényig* .....	61
3.5.4. A piaci kínálati függvény grafikus és analitikus bemutatása ....	65
3.5.5. Az egyensúly grafikus és analitikus meghatározása, a Marshall-kereszt.....	66
3.6. Az egyensúly változásai.....	70
3.7. „Nem normális” hatások .....	72
3.8. Mit mérnek a rugalmassági mutatók?* .....	72
3.9. Milyen árakat nem alakít szabadon a piac?.....	76
3.10. A TLH görbétől a Marshall-keresztig és vissza.....	77
Feladatok .....	78

<b>4. Hogyan szerzik és hogyan költik el jövedelmüket a háztartások? .....</b>	<b>81</b>
4.1. A fogyasztói döntés alapja: a hasznosság (Az egyváltozós hasznossági függvény).....	81
4.2. A hasznossági függvények és a keresleti függvény kapcsolata*.....	87
4.3. Hogyan helyettesíthetők a termékek egymással? .....	89
4.4. A jövedelmi korlát megjelenése és az optimális választás .....	96
4.5. Hogyan befolyásolja az ár és a jövedelem változása a fogyasztói döntést? (Optimalizáció és rugalmassági mutatók)* .....	106
4.6. A fogyasztó a munkapiacra .....	111
Feladatok .....	116
<b>5. Mibe fektethetünk és milyen hiteleket vehetünk fel? .....</b>	<b>117</b>
5.1. Megtakarítási típusú eszközök .....	118
5.1.1. Banki betétek.....	122
5.1.2. A kamatszámítás alapjai .....	123
5.1.3. Az EBKM* .....	132
5.1.4. A készpénz.....	136
5.1.5. A részvények .....	137
5.1.6. Nyugdíjpénztárak* .....	143
5.1.7. Befektetési alapok.....	150
5.1.8. Életbiztosítások.....	152
5.1.9. Az állampapírok* .....	153
5.1.10. A befektetési portfólió összeállítása.....	157
5.2. Hitel típusú eszközök .....	158
5.2.1. A hitelek jellemzői .....	159
5.2.2. Az áruhitel.....	162
5.2.3. Személyi kölcsönök .....	163
5.2.4. Gépjármű-finanszírozás .....	164
5.2.5. Ingatlanhitelek .....	164
5.2.6. Előtörlesztés .....	165
5.2.7. Az állandó törlesztőrészlet működése* .....	165
5.2.8. Egyéb költségek – a THM*.....	170
5.3. Megtakarítás vagy hitelfelvétel? .....	171
Feladatok .....	172
<b>6. Mikor nyereséges, mennyit termeljen és mikor terjeszkedjen egy vállalat? .....</b>	<b>175</b>

---

6.1. A vállalatok típusai társasági forma, méret és tevékenység szerint ...	175
6.1.1. Milyen társasági formában működhetnek a vállalkozások? ...	176
6.1.2. Mi számít kis-, közepes és nagyvállalatnak? .....	178
6.1.3. Milyen tevékenységet végezhetnek a vállalatok? .....	179
6.2. Hogyan mérjük a vállalat gazdálkodásának eredményét? .....	180
6.3. Mennyit termeljen a vállalat?*	188
6.3.1. Milyen költségei vannak a vállalatoknak? .....	194
6.3.2. Mitől függ a cég árbevétele? .....	202
6.3.3. Mikor lesz maximális a cég nyeresége? .....	203
6.4. Hogyan dönt a vállalat a felhasznált termelési tényezők mennyiségéről? .....	209
6.5. Döntés a tőkeállomány bővítéséről: beruházás-gazdaságossági számítások.....	212
6.6. A piacszerkezet szerepe a vállalatok mozgástere és döntései szempontjából.....	216
Feladatok .....	220
<b>7. Milyen adókat fizetünk és milyen támogatásokat kapunk az     államtól? .....</b>	<b>223</b>
7.1. Lakossági adók és támogatások .....	224
7.1.1. A munkabéreket terhelő levonások.....	224
7.1.2. A háztartásokat terhelő egyéb adók és az államtól kapott juttatások .....	229
7.2. A vállalatokat terhelő adók és járulékok .....	232
7.3. Az áfa működési mechanizmusa.....	234
7.4. Az egyes adóbevételek és támogatási kiadások összértéke a központi költségvetésben .....	237
Feladatok .....	240
<b>8. Hogyan mérjük a gazdaság összteljesítményét? .....</b>	<b>241</b>
8.1. Mivel foglalkozik a makroökonómia? .....	243
8.1.1. Miért van külön makroökonómia? .....	244
8.1.2. A makroökonómia módszertana.....	244
8.1.3. Miért fontos a makroökonómia mindenki számára?*	246
8.1.4. A könyv hátralévő részének felépítése.....	250
8.2. A makrogazdasági teljesítmény mutatószámai.....	251
8.2.1. Mi az a GDP?.....	256
8.2.2. Gazdasági növekedés nominális és reál értelemben .....	258

## Tartalomjegyzék

---

8.2.3. A bruttó hazai termék pontos értelmezése .....	266
8.2.4. Nemzetközi összehasonlítások* .....	273
8.2.5. A bruttó nemzeti jövedelem.....	279
Feladatok .....	281
<b>9. Hogyan értelmezzük a keresletet és a kínálatot makrogazdasági szinten? .....</b>	<b>283</b>
9.1. Az aggregált piac modellje .....	285
9.1.1. A piac modellje a mikroökonómiában.....	285
9.1.2. Az ár és a mennyiség tengelyek értelmezése makroszinten*.....	286
9.2. A makrogazdasági összkínálat.....	290
9.2.1. A termelés technikai korlátai.....	291
9.2.2. A termelés piaci korlátai.....	292
9.2.3. Az aggregált kínálati görbe .....	292
9.3. A makrogazdasági összkereslet .....	298
9.3.1. A fogyasztási kereslet .....	300
9.3.2. A beruházási kereslet.....	308
9.3.3. Árupiaci egyensúly kétszektoros modellben .....	311
9.3.4. A multiplikátor-hatás.....	313
9.3.5. Az aggregált keresleti görbe – a hagyományos értelmezés szerint* .....	317
Feladatok .....	320
<b>10. Mi okozza a munkanélküliséget és az inflációt? .....</b>	<b>321</b>
10.1. A munkanélküliségi ráta és a munkanélküliség elmélete .....	321
10.1.1. Regisztrált munkanélküliek .....	322
10.1.2. Az ILO ajánlásai szerinti munkanélküliségi ráta .....	322
10.1.3. A munkapiac elméleti modellje.....	327
10.1.4. További elemzések a munkapiac modelljének felhasználásával* .....	333
10.1.5. A munkanélküliség három fő típusa .....	336
10.1.6. A munkanélküliség és a gazdasági növekedés kapcsolata: Okun törvénye* .....	339
10.2. Az infláció fogalma, mérése és okai .....	341
10.2.1. A fogyasztói árindex és a GDP-deflátor* .....	342
10.2.2. Az infláció mértéke .....	346
10.2.3. Az infláció káros következményei.....	346

10.2.4. Az infláció okai: a keresleti és a kínálati infláció .....	351
10.3. A munkanélküliség, az infláció és a gazdasági növekedés kapcsolata.....	357
10.3.1. A Phillips-görbe .....	357
10.3.2. Az inflációs várakozások és a Phillips-görbe hosszú távon* .....	359
10.3.3. Az áralakulás elmélete* .....	362
Feladatok .....	364

## **11. Milyen hatásai vannak a devizaárfolyamok változásainak? .... 367**

11.1. Devizapiaci alapfogalmak .....	367
11.2. A devizaárfolyam hatása a háztartások és a vállalatok döntéseire... 373	
11.2.1. Mikor érdemes külföldön vásárolni és mikor eladni?.....	373
11.2.2. Mit jelent az árfolyamkockázat és hogyan védhető ki? .....	374
11.2.3. Mikor érdemes devizában befektetni és mikor eladósodni?.....	377
11.3. Mi határozza meg a devizaárfolyamok alakulását?.....	383
11.4. Az árfolyamváltozások makrogazdasági hatásai.....	388
11.4.1. A fizetési mérleg .....	388
11.4.2. Az árfolyam és a GDP kapcsolata .....	391
11.5. A közös európai pénz.....	392
11.5.1. Az euró bevezetésének feltételei .....	393
11.5.2. Milyen előnyökkel és milyen áldozatokkal jár az euró bevezetése Magyarország számára? .....	395
Feladatok .....	397

## **12. Mikor emel és mikor csökkent kamatot a jegybank?.....401**

12.1. A jegybank szerepe a gazdaságban .....	401
12.1.1. A jegybank feladatai* .....	401
12.1.2. A monetáris politika elsődleges célja .....	404
12.1.3. Mit jelent az árstabilitás? .....	405
12.1.4. A jegybanki függetlenség* .....	409
12.2. A monetáris politika eszközei és hatásmechanizmusa .....	410
12.2.1. A jegybanki alapkamat .....	411
12.2.2. A monetáris transzmisszió csatornái .....	412
12.2.3. A kamatváltozás hatása az árupiac modelljében .....	416
12.3. Monetáris politika az inflációs célkövetés rendszerében.....	419

## Tartalomjegyzék

---

12.3.1. Az inflációs célkitűzéses rendszer működése a gyakorlatban.....	420
12.3.2. Az inflációs célkitűzéses monetáris politika elméleti modellje* .....	422
Feladatok .....	426
<b>13. Milyen eszközökkel befolyásolja a kormány a makrogazdasági folyamatokat?.....</b>	<b>429</b>
13.1. A költségvetési politika eszközei és hatásuk az összkeresletre.....	429
13.1.1. A kormányzati áruvásárlások hatása .....	432
13.1.2. Az adók és a transzferek hatása.....	435
13.2. Az államháztartási hiány és az államadósság.....	438
13.3. A fiskális és a monetáris politika együttes elemzése .....	441
13.3.1. Expanzív fiskális és restriktív monetáris politika .....	441
13.3.2. Restriktív fiskális és expanzív monetáris politika.....	442
13.3.3. A fiskális politika kínálatoldali hatásai .....	442
Feladatok .....	446
<b>Zárszó.....</b>	<b>447</b>
<b>Felhasznált és ajánlott irodalom .....</b>	<b>449</b>
<b>Internetes oldalak.....</b>	<b>451</b>